

Syddansk Universitet

Masser af plads til flere turister i kystområderne

Hjalager, Anne-Mette

Published in:
Berlingske Tidende

Publication date:
2017

Document Version
Andet version

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):
Hjalager, A-M. (2017). Masser af plads til flere turister i kystområderne. Berlingske Tidende.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Masser af plads til flere turister i kystområderne

Vi kan nemt huse de 16 millioner ekstra overnatninger - og mange flere.

Solnedgang ved den kendte solnedgangs-plads i Gl. Skagen. Foto: Nikolai Linares Nikolai Linares Nikolai Linares

Af Af Anne-Mette Hjalager, professor på Syddansk Universitet, Center for Turisme, Innovation og Kultur

Efter mange års stagnation er turisterne igen begyndt at få forkærlighed for Danmark. Især hovedstaden nyder godt af en øget tilstrømning, mens det går langsommere ude i landet. Den opadgående trend vækker stor optimisme, for alle vil gerne styrke turismen og skabe omsætning, skatteindtægter og beskæftigelse. Regeringen har i den nationale strategi

<<http://www.b.dk/politiko/hotelbranchen-mangler-svar-paa-finansiering-af-turismeplan>> sat som mål at øge antallet af overnatninger fra 49 millioner i 2015 til 65 millioner i 2025.

Det lyder som en voldsomt ambitiøs prognose, men det er det egentlig slet ikke. Vi kan nemt huse de 16 millioner ekstra overnatninger - og mange flere - uden overhovedet at behøve at henvise de stakkels turister til regnvåde novemberdage eller faldefærdige rønner. Der er en astronomisk overkapacitet overalt i dansk turisme <<http://www.b.dk/politiko/fem-skarpe-til-vaekstministeren-om-ny-turismeplan>> . Mange vil få glæde af en gunstig markedsudvikling, hvis vi hermed kan tage kapaciteten bedre i brug.

OVERBLIK: Sådan vil Troels Lund skaffe plads til turister

<<http://www.b.dk/politiko/overblik-saadan-vil-troels-lund-skaffe-plads-til-turister>>

Det er ikke nemt at få en god økonomi i en turistvirksomhed. Hoteller, restauranter, campingpladser og sæsonbutikker topper statistikkerne for ejerskifter, konkurser og tvangsauktioner. Kulturinstitutionerne er på evig tiggergang hos fondene for at få enderne til at mødes. Private mennesker, som ejer sommerhuse, har svært ved at få pengene hjem igen, når de vil sælge. En klog forvaltning af turistvirksomhedernes, sommerhusejernes og samfundets ressourcer og investeringer vil skulle bestå i at udnytte og forbedre den eksisterende kapacitet frem for hovedløst at bygge nyt.

- Hvis bare 20.000 sommerhuse ekstra kunne komme på udlejningsmarkedet - en stigning i omfanget af udlejning fra 17 pct. til 26 pct. af sommerhusbestanden: 9,2 millioner ekstra overnatninger.
- Hvis bare den gennemsnitlige udlejning i sommerhusene kunne forlænges fra 15 uger til 17 uger: 3,5 millioner.
- Hvis bare 5.000 af de 20.000 ubebyggede sommerhusgrunde kunne bebygges og komme på udlejningsmarkedet: 2,1 millioner.
- Hvis bare værelsesudnyttelsen i hoteller og feriecentre kunne løftes fra 57 pct. til 62 pct.: 4,8 millioner.
- Hvis bare campingpladsernes udnyttelse kunne stige fra 44 pct. til 70 pct. i juli og fra 20 pct. til 25 pct. i juni og august: 2,1 millioner

• Hvis bare 10.000 af de 142.000 tomme helårsboliger, som især findes i yderområderne, kunne udlejes på sommerhusvilkår eller Airbnb: 4,2 millioner.

I alt 25,9 millioner mulige ekstra overnatninger i den eksisterende kapacitet. Vurderingen er konservativ og respekterer, at Danmark nu engang er yndigst om sommeren, og at slet ikke alle sommerhusejere ønsker at udleje. Opgørelsen omfatter sågar ikke bondegårdsferie, de mindste hoteller og B&B, vandrerhjem og lystbådehavne. Men her er der efter alt at dømme også en anelig ubrugt kapacitet.

Nu gør turisterne meget andet end at sove. De vil opleve. Der findes ingen offentliggjorte undersøgelser af kapacitetsudnyttelsen på besøgsattraktionerne: forlystelsesparkerne, badelandene, museerne, koncerthusene osv. Men selv om der kan være travle dage, når vejret arter sig på bestemte måder, så synes der alligevel uhyre sjældent at være lange køer ved billetlugen.

Vesthimmerlands Museum, Gammel Estrup og Fiskeri- og Søfartsmuseet beretter, at de sagtens kan give op til tre gange så mange gæster en god oplevelse i den heftigste højsæson. Fødevarerevents, musikbegivenheder, markeder og idrætsstævner har plads nok til samlet set titusindvis flere gæster, og et større publikumspres vil faktisk i de allerfleste tilfælde bidrage til at gøre begivenhederne bedre, mere levende og spændende.

Shopping er en hovedattraktion for turister, især hvis forretningslivet rummer andet end kædebutikkernes internationale sortiment. Men byernes gægader har ikke just en voldsom trængsel og alarm, og mange butikker har drejet nøglen om. Det er et resultat af kommunernes fejlslåede detailhandelsplanlægning. Der er bestemt ikke brug for at »aflaste« bycentrene, som der stod i regeringens og forligspartiernes oplæg til ny planlov. Der er tværtimod brug for at »belaste« bycentrene for at skabe en attraktionsværdi for turister og livskvalitet for lokalbefolkningen.

Den vigtigste attraktionskraft i dansk turisme er ifølge alle publikumsundersøgelser naturen, og der er gode konkurrencemæssige argumenter for at passe godt på den. Men naturen er overhovedet ikke overrendt. Der er mere end 12.000 kilometer cykelruter og masser af andre stier, som skaber adgang til herlighedsværdierne. Langt hovedparten af de danske naturarealer er robuste. Hvis det skulle være, er der midler til at beskytte særligt sårbare områder mod ødelæggende gummistøvle- og mountainbike-invasioner.

Hvert år i uge 28 og 29 fyldes medierne med agurketids-historier om, at vi har alt for lidt plads til turisterne, og at efterspørgslen overgår udbuddet. Borgmestrene lytter, bliver nervøse og skynder sig at love flere sommerhuse, hoteller, campingpladser, butikcentre osv. Men ingen kloge forvaltere af dyre private og offentlige investeringer vil med deres sansers fulde fem dimensionere efter den øverste bjergtop af en hypotetisk efterspørgsel. De vil i stedet gøre, hvad de kan for med økonomiske og andre incitamenter at flytte efterspørgslen en smule i tid og sted. De vil arbejde på at fremme kvaliteten, så oplevelserne bliver skønne året rundt. Kommunerne står helt centralt i arbejdet for væksten i turismen. De skal mere på banen:

Udfordring 1: De forsømte kystbyer

Kystbyerne har i de senere år udviklet sig meget negativt med fraflytning, forfald og indholdstømning. Netop kystbyerne er en hovedressource i turismevæksten, fordi de rummer potentialer til alt det, som turisterne gerne vil have: Et levende miljø, kulturhistorie, kontakt med vandet, natur i baglandet og interaktion med det almindelige hverdagsliv. Ved at bruge arealet i kystbyerne mere effektivt kan man undgå at placere turistanlæg i naturområder eller i det åbne land. Der skal sikres en detailhandelsudvikling, og samtidig skal de kulturhistoriske interesser og bygningsbevaring tages med ind. Havnenes arealmonopol skal udfordres til blandt andet outdoor turisme. Ferieboliger skal indpasses følsomt på helt nye måder.

Udfordring 2: Moderniser sommerhuse

Hvis man skal øge anvendelsen af sommerhusene, er det nødvendigt at opgradere æstetisk, miljø-, energi- og klimamæssigt. Ejerne skal have større investeringssikkerhed gennem bedre plan- lægning. Områderne skal kloakeres for ikke at undergrave badevands- og grundvandskvaliteten, og bredbånd må rulles helt ud. Der skal være bedre sammenhænge med de omgivende naturområder og kystområder.

Udfordring 3: Landsbyerne og turismen

Smukke landsbyer i naturskønne egne er en uvurderlig, men miskrediteret turismeressource. Der er brug for sammen med indbyggerne at lave udviklingsplaner og landzonelokalplaner med effektivt stillingtagen til oprydning og omdannelse, herunder brugen til bygninger og areal til turismeformål. Det indebærer også landskabsforbedringer omkring landsbyerne, for eksempel skovrejsning, vandhuller, levende hegn, biodiversitet med adgang for beboere og turister.

Udfordring 4: Det åbne land

Naturelskende turister skal have gode oplevelser, altid med nøje balance mellem benyttelse og beskyttelse. Kommunerne underudnytter mulighederne for at skabe forbindelser og øge landskabskvaliteten. Landmændene har ikke og bør ikke have eneret til landzonen. Progressive landmænd og ejere af arealer i det åbne land dukker op i disse år og vil gerne være med.

Der har været en tendens til at mene, at man ikke kan fremme en udvikling i turismen, fordi rigide bestemmelser i planloven og naturbeskyttelsesloven står i vejen. Det er ikke korrekt. Kommunerne behøver ikke at vente på forsøgsordninger og grønt lyst til omdannelse, for de har i forvejen alle redskaber til at sætte handling bag visioner for turismevækst i kystbyer og landsbyer. Den eneste grund til tøven kunne være, hvis regering og folketing bandt mange penge i halen på forsøg og omdannelse. Lige nu er der kun nogle få peanuts på bordet. Glem dem og gå bare i gang.